

Poesia David Castillo

Antologia inèdita

En la trajectòria d'Enric Casasses hi ha diferents punts topogràfics d'interès. Fins als quaranta anys va ser gairebé inèdit. I a partir d'aquell moment, el 1991, la seva obra va aparèixer ordenadament, amb *La cosa aquella*, primer volum que va recuperar Empúries després d'haver sortit nou anys abans en una petita i lúcida edició a Druïda. El recordo a la dècada dels vuitanta quan duia tots els seus llibres inèdits lligats amb un cordill. La força de la natura que representava, amb la dicció perfecta i el vers equilibrat entre les tremolors anava emergint mentre una legió de seguidors l'imitava. Aleshores, es va escapar seguint una altra de les seves coordenades: el viatge com a generador d'estímul. Els nous àmbits, per exemple Berlín, provocarien a finals dels noranta la gestació de *Canaris fosforescents* i *Uh*. Després d'un bon grapat de llibres publicats, l'obra del poeta s'atura, tot i que les traduccions periòdiques, els articles als diaris, els recitals i les col·laboracions amb músics i pintors el van mantenir com un dels poetes més populars d'aquí.

Fruit d'aquests anys d'aparent silenci surt *Bes nagana* (en rus col·loquial vol dir sense pistola), una antologia lliure, que conté des dels poemes fonètics i formals fins a d'altres més filosòfics. Només a través de la lectura de les cites, abundants als

Enric Casasses presenta un nou llibre de poemes després d'anys de silenci editorial M. ÀNGELS TORRES

poemes, podem trobar els referents culturals, sentimentals i ideològics de Casasses. El llibre és una bona injecció d'adrenalina perquè condensa els ingredients més saborosos de la seva obra, les proporcions del seu estil entre el color i la forma, el so, l'entonació i el contingut, el català genuí i

nou, el tractament de les imatges amb l'alegria i la tristesa. *Bes nagana* és un llibre de plenitud, amb poètiques que es filtren dins l'estructura, com la del poema 'Surt-te'n': "L'escriure en vers i parir bé el poema / com més se'n sap o sembla que se'n sap / més complicat es fa..."

Pel recorregut ens trobarem Malèvitx, Petrarca i Lluïl, però també alguns dels seus estimats Joan Vinyoli, Àngel Carmo, Jesús Lizano, Jaume Sisterna i Sebastià Roure. Durant els últims recitals, Casasses ha fet servir alguns d'aquests poemes. Sonen com es lleixen: afinats. *

Bes nagana
Autor:
Enric Casasses
Editorial: **Edicions de 1984**
Barcelona, 2011
Pàgines: **192**
Preu: **16 euros**

Narrativa Jordi Llavina

L'insomni lúcid

Nikolai Stepànovitx, de cognom X, és conseller d'Estat i cavaller. Ja ha traspasat la frontera dels seixanta anys i és considerat una eminència de la ciència russa. Treballa com a professor de medicina a la universitat, però està a punt de jubilar-se. Li agrada molt la seva feina, que sempre ha desenvolupat amb solvència i brillantor.

La seva vocació és ferma i insubornable. La dimensió pública, àmplia i reconeguda. En canvi, la vida familiar de Nikolai és un desori, per no dir una calamitat. Els deutes escanyen l'economia de la casa. Els últims anys, la seva dona s'ha engraiat de mala manera, i els seus dos fills –que tenen bones ocupacions– són incapços de solidaritzar-se amb les estretors econòmiques dels pares. Nikolai té insomni, i dorm en una habitació que no és la de la seva esposa. Per altra banda, un col·lega seu ha mort de sobte, i l'accident l'ha convertit en tutor de la filla del difunt, Kàtia, que anirà creixent d'una manera lliure. La noia és l'úni-

ca persona al món de qui el vell professor se sent a prop de veritat.

¿Quin editor gosaria publicar, avui dia, una novel·leta que dugués per títol *Una història avorrida*? En la contracoberta llegim que Thomas Mann considerava aquesta obra de maduresa de Txèkhov "la més preada" entre totes les que va escriure. No és estrany que ho cregués així, perquè, com alguns notables títols de l'alemany (*La mort a Venècia* i el seu contrapunt, *L'enganyada*), aquesta és una història moral protagonitzada per un personatge agònic. La figura de Nikolai és sensacional i l'aprenentatge de la decepció, també. La seva filla comença a festejar amb un personatge d'una vacuïtat total que presumeix de gran senyor. Llavors els àpats familiars canvien: es comença a cuinar amb més sofisticació. *Una història avorrida* és narrada en primera persona, la veu del vell Nikolai, que ironitza sobre els afalacs culinàris que rep el nouvingut o s'esplaija amb la literatura russa del moment –per acabar ponderant els grans

L'autor rus Anton Txèkhov ARXIU

clàssics universals, d'Epictet a Shakespeare, de Marc Aureli a Pascal.

L'obra té més de cent anys, però sorprèn per la modernitat del seu plantejament i per l'actualitat dels seus protagonistes. ¿Qui no ha conegut, en algun moment de la seva vida, un Nikolai malaurat, encara que no gaudeixi del renom científic

del rus? Hi ha moltes pàgines que semblen escrites abans d'ahir: sobretot aquelles del final, en què el professor reflexiona, foteta, sobre el consell antic del "coneix-te a tu mateix". L'altra cara de la grisor de la família, de l'encarcarament de la tradició que representen la dona i la filla, la trobem en l'erràtica Kàtia, que s'ha volgut dedicar al teatre, però que ha fracassat. Casada i divorciada, en un darrer intent desesperat la noia demana al vell que l'ajudi a desbrossar el camí de la pròpia vida, perquè està d'allò més perduda. Una certa ambigüïtat en les relacions que mantenen Nikolai i Kàtia –que no es corresponen exactament amb les d'un pare adoptiu respecte de la seva filla acollida– doten l'obra d'un final atractiu. En l'ànim del lector, queda sense formular una pregunta: si no hi hagués hagut tanta distància d'edat entre el púdic professor que només espera la mort i l'entranyable Kàtia que no sap on trobar el desllorigador de la seva existència, ¿no hauria pogut ser, aquesta noia, el gran amor de Nikolai? Per cert, una bona traducció d'Àngels Llòria. *

Una història avorrida. Dels apunts d'un home gran

Autor:
Anton Txèkhov
Traducció:
Àngels Llòria
Editorial:
Minúscula
Barcelona, 2010
Pàgines: **114**
Preu: **12 euros**